SPISY ADOLFA HEYDUKA

LI

HOŘEC A SRDEČNÍK

SPISY

ADOLFA HEYDUKA

LI.

HOŘEC A SRDEČNÍK.

NÁKLADEM J. OTTY V PRAZE.

1911.

ADOLF HEYDUK:

HOŘEC A SRDEČNÍK.

BÁSNĚ.

NÁKLADEM J. OTTY V PRAZE.
1911.

„Unie“ v Praze.

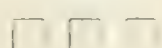
ELIŠCE KRÁSNOHORSKÉ

posvěcuje

A. H.

VĚNOVÁNÍ.

Jen horských květů kytku prostou
té dávám — pošumavský host —
jíž z nitra plné růže rostou
a v každé vůně vzácný skvost.
Ač chudobky jen dárce nosí,
jejž podjeseně stihl dech,
přec v korunkách-li není rosy,
na zrudlých plane lupenech. —

NA MÍSTĚ MOTTA.

Přítel:

Co chceš, co žádáš na Šumavě znova?
Proč ustavičně ony provody?

Já:

Číš křišťalů chci z ňadra horalova,
číš nadšení, číš blaha — svobody!

HOŘEC A SRDEČNÍK.

Šumava mě volá: „Pěvče, už máš chvat,
chceš-li na mých luzích kvítí natrhat,
hrstku k potěšení, hrstku ňadrům k líku:
kytku Hořce, kytku Srdečníku!“

„Unaven-li strádáš, občerstvíš se zas,
černé moře jedlí sivý skryje vlas,
vynes z moře krás těch, klidně, bez povyku,
kytku Hořce, kytku Srdečníku!“

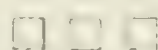
Rád bych, věru, takou kytku trhal ztad,
leč květ utržený vždycky přes noc zvad,
kdo ví, zda bych z cesty přines komu k díku
kytku Hořce, kytku Srdečníku.

Nu když nepřinesu, stihne-liž mě žal?
Nechať bych je zvadlé doma v knihu dal,
zde mi osvěží se, změní kouzlem rtíků
kytka Hořce v kytku Srdečníku!

HORY.

Oj hory, milé hory,
když na vás pohledám,
hned plno kypré vůně
ve zkvetlém srdci mám;
hned plno zpěvných ptáků
a plno luzných krás —
ó hory, milé hory,
jak blažený jsem zas!

Oj srdce, milé srdce,
tys lahod zkvetlý stan:
zde bílá parnassie,
tam rudý encián;
a všude plno slunce
a plno luzných vnad,
ó srdce, milé srdce,
ty zhyneš krásou snad!

STESK.

Vzletá slunce v červáncích
z nebeského moře,
všude přes noc padlý sníh
rdí se nachem zoře;
od hor svitem krvavým
v dolinu se blýská —
a mé srdce tlukem svým
divně sobě stýská.

Na hory chci, kyne čas,
nechať skrovný týden,
tamo k nebi vzlétnu zas,
zde jsem chor a bíden,
zde kol hlavy sivý lem
tajné ruce pletou,
ale v horách pod sněhem
zlaté růže kvetou.

Z růží těch si natrhám
čarodějnou kytku,
do ruky je doma dám
Lidce, svému dítku;
a má Lidka zrobí v čas
z kytice dva věnce,
proplete mi sivý vlas,
rusou kadeř žence.

Zaleskne se každý kout
v naší malé síni
a mé srdce zbude pout
a má hlava jíní.
Zde mi úzká temná síň,
klenba chrámu nízká —
v cestu leskem krvavým
horský sníh mi blýská.

VOLNO!

Už ode března den co den
vždy odpolední chvílí
chce slunce vyhnati mě ven
a do síňky mi střílí,
a stihne-li mě jaký šíp,
vždy myslím, venku bude líp,
leč nelze, práce pílí.

Však přijechá-li červenec
a kyne doba prázdně,
v ráz těsnou jest mi rodná klec,
jsemť prost šosácké kázně;
hned z kantora se tyčí rek,
dám na ramena raneček
a vedu sobě rázně.

Ve staré paži s bodcem hůl
a v hlavě drobnou dumu,

jak hoch přebíhám vrch i důl:
hned v pleso zřím, hned s chlumu
a zpěvná moje horoucnost
vždy kvítí, perel najde dost
i léků v horském šumu.

VZKAZ.

Vzkázala mně po větříku
Šumavička milá,
že se k jara přivítání
pěkně ošatila,
že zapletla černou kadeř
hojně do vrkočí
a že radost vzmáhá se jí
v hloubce temných očí.

Vzkázala mně, abych přišel,
že již doma kvapu,
chci-li píti ku potěše
z krásy zlatých slapů,
že mně chystá přivítanou,
o níž nemám zdání:
dívčí písně za večera,
ptačí za svítání.

DAR ZA DAR.

Kdy v pláni srdce zmírá
a chvěje se a svírá,
spěš, na horách je hoj,
kdy po osvěži touží,
v tůň Šumavskou je vhrouží,
z té kypí léku zdroj.

V ni vrhni snů svých sítě,
věř, štědře odmění tě:
dá čarovný ti skvost:
vždyť bohatší se stane,
až hojnou perlou skane
v ni slz tvých bohatost!

S BOHEM!

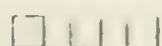
Hruď se šíří, srdce buší,
oko touhou blýská,
myšlenky mi létnou duší,
radost v ňadru výská;
jalyť písní bílé davy
nitro rozechvějí —
do Šumavy, do Šumavy!
S Pánembohem, světe! —

STEZKA.

Napadaly perly v trávu
s nebeského čela,
luhem stezka na Šumavu
kvítím vypučela.

Tam mě krása do úkoje
slíbá slunným retem
a to staré srdce moje
obalí se květem.

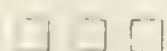

NEVYBÍREJ.

Letí jarní vánek
v lůno českých hor,
já za jarním vánkem
ve svůj svatobor:
což tu bude písní
z ptačích hrdélek,
což tu bude léku
ze šumících řek.

Což tu bude hodu,
hostí ode všad,
což tu bude vůně,
což tu bude vnad;
snad že se mi zčeří
zase písní proud,
jenom ty, mé srdce,
pomni tento soud:

Ve všem, tajně skryta,
písní skvostná říš,
na pravé-li místo
nadšen udeříš;
v kráse nevybírej,
každý šťasten byl,
jediný-li pohár
volnou duší pil.

ČARODĚJKA.

Horskou cestou noha chvátá,
oko v dálku hledí,
Šumava kde čarodějka
zadumaná sedí.

Její plášť, toť kyprá zeleň,
říza — samé kvítí,
veliké tři diamanty
na prsou jí svítí.

A když hovor zpěvných ptáků
v nočním tuchne šeře,
hvězdnaté si brilianty
vije do kadeře.

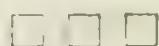
ZVĚDAVEC.

Zulíbala do růžova
zora čela hor,
snesl se mi mladý drozdík
v cestě na javor:
„Kam tak záhy, starý pane?"
ptá se drozdí hoch.
‚Do Šumavy!' — „Tedy jste se
přec na cestu zmoh'?"

Nu, jak vidíš, třeba stárnu,
duchem přec jsem čil,
pučím květem svého mládí,
jenž mi v srdci zbyl;
posud je v něm jaré slunce,
posud rosný skvost,
pro samotu, v jaké trávím,
právě toho dost.

„A co dělá mladá paní
bez vás doma as?“
Líbá Lidce rubín rtíků,
hedváb dlouhých řas,
uspává ji mojí písní;
pak mi píše list,
v městě tamo za soumraku
už ho budu číst.

Za to pošlu v malé písni
vše, co zřel můj zrak,
jak sluníčko v horách stíhá
zlatým šípem mrak,
jaká pověst krajem lítá,
jaký v skalách ruch,
a nač všecko vyptával se
ptačí dobrodruh!

CESTOU.

Zár zlatou slunce s nebes spouští,
ptáč v kyprém vylíhla se houští
a letí ven:
pryč, strasti, raděj ku širáku
dám kytku divokého máku
a k srdci vonný rmen.

Slyš, jak to zpívá, jak to zvoní!
Den mladý průsekem se honí,
již křídla zdvih';
květ ovíjí se kolem snětí
a po mladém se vlní setí
hrdliččin zvučný smích.

Hle, horské údolí! Je právě
den v líčka líbá usmívavě,
jeť štěstí pln;

ó Šumavo, ty krásko drahá,
tvá páž pro perly citu sahá
do srdce mého vln.

Nuž ber, co v peřejích těch zbylo,
má sličná temnovlasá vílo,
čiň na prospěch;
tys moje milenka, vlast máti,
vám oběma chci z duše dáti
svou píseň i svůj vzdech.

□ □ □

PRŮVODKYNĚ.

Zastírá-li horské cesty
Šumava svou kšticí vranou,
nedbám, však mi zpěvné zvěsty
čarodějně v srdci planou;
jako hvězdy večer zdobné
na obloze boží,
tak se mi ty písně drobné
v duši množí.

A těch prostřed v milém vzniku
dvojí hvězda zlatojasá:
ty, má žínko sladkých rtíků,
ty, má dcerko rusovlasá;
sprovoďte mě jenom všude,
vždyť co srdci zbylo,
jsou ty rtíky vaše rudé,
Milušo a Lilo!

VYSOKÉ UČENÍ.

Světem kdysi pospíchala krása,
prchnout chtěla, mrav ji stíhal dravý,
v bílé říze jen a prostovlasa
v dobu jarní přišla do Šumavy.

Kamo letnou nožkou pokročila,
hebounké se rozbujely mechy,
hořec kvetl, srdečnice bílá,
motýlam a včelkám do potěchy.

Vzdychla unavením — blíž i v dáli
změnily se bolné vzdechy v hory,
a kam kypré, černé vlasy vlály,
jedle rostly a buk světlokorý.

Usmála se — luhy milo kvetly,
dech se změnil v lichotivé vání,

leč, že zlaté sandálky ji hnětly,
splakala — a zdroj se leskl v pláni.

Z lesklých perel spadších s něžných skrání
stříbrná se vyjasnila plesa,
sladkých rtíkův zpěvné žalování
změnilo se v svěží ptactvo lesa.

Jsouť to písně, pohádky a zkázky,
slyším-li je, srdce plesá v chvění —
ach, k té svaté kráse, plný lásky,
v skroušenosti chodím na učení.

PRŠÍ.

Prší, prší, jen se leje,
a ty nechceš dál? I co že?
Toť jsi měl vzít do ranečku
také pohovku a lože.

Kdo chce do hor, ten jdi přímo,
nedbej, zda ho deštík splaví,
hospody-li není, dobrá,
mandele to také spraví.

Těch-li není více v poli,
k stromu vejdi na pažití,
ten tě aspoň z jedné strany
vlastním tělem bude krýti.

A není-li stromu kolem,
dál, než bude pršet více,

v oči-li ti liják bije,
v jinou stranu obrať líce.

Což je na tom! V horách budiž
duch i srdce v klidné shodě.
Lepšíť v dešti zlatá volnost,
než otroctví na hospodě.

PŘECE JAT!

Nuž s Bohem, musím jíti,
ač nevlídný je den,
jak rád bych zůstal déle,
však rozum volá: Ven!
„Čas zlý jest, odpočiňte,
nač podivný ten spěch?"
Ne, kouzel obávám se
v pohorských krajích těch!

„Proč?" Dychtiv odpočinku
jsem u Vás zaklepal,
tu horská jakás víla
v ráz pustila mne dál,
do síti zlatých paprsků
mne zjev ten polapil,
já volným toužil býti
a zde jsem v poutech byl.

Pryč ze slunce těch očí!
mně nelze do nich zřít,
již tajně srdce zžehly,
a chtí je umořit;
já mdlobou nespal včera,
a dnes, to dobře vím,
pro čarovné ty oči
se znova nevyspím!

Had ztraceného ráje
zde v ňadru se mi zlíh',
já bojím se těch očí
a líček spanilých,
a bojím se těch rtíků
a malých ruček těch —
jsouť posud ještě víly
v tom krásném ráji Čech! —

PAMÁTKOU.

Rozhlížím se po kraji,
ruka srdce svírá,
ze všad na mne potají
upomínka zírá:
z luhu květným úsměvem,
temnou zvěstí lesa,
bystřin zvučným úplavem,
černým okem plesa.

Z temných houštin, ze strání,
z mýtiny i z luhu,
ze všad slyším volání:
Na zdar, milý druhu!
Aj, aj, už ti bělá vlas —
není jinak v stáří, —
u nás budeš mladým zas,
milý písničkáři!

Budu, budu, vím to přec,
proto jsem zas tady,
chodím sem jak churavec
z jara do zahrady;
pojďte všecky v duši mou:
smutnilko i smíšku,
napište se písničkou
v cestovní mou knížku!

KAŽDÝ STUPNĚM!

Má Šumava hle, v bující své kráse
jak čarodějně zase usmívá se
a hrdou zvedá hruď!
Ó slyš, ó slyš, co šuměním svým věstí?
To píseň svobody, to píseň štěstí,
nuž, k životu se vzbuď!

Nech dumání, s těch ukypřených strání
vrz dolů ňader chabé bědování,
v čin žaly svoje skrej;
tvé bolestky jsou pro vlast prosty ceny,
skvost svobody, ten bědně potracený,
již hledat pomáhej!

Jen v její záři člověk někam stačí,
a bez ní méně jest než pérko ptačí,
jež vichr žene v spěch;

ba méně jest, než v krutém mrazu ledna
na staré sosně jehlička jen jedna
a suché trávy vzdech.

Co zmůže, pověz, píseň srdce znylá?
Co duše, která jenom sobě snila?
Ó vzbuď se jednou, vzbuď!
Vlast tvá má přání veliké a vděčné;
jeť každý stupněm k její slávě věčné —
nuž tedy stupněm buď!

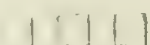
VOLÁNÍ.

Šumava z daleka
volá mne, směje se,
pospíchej, nad hvozdem
sluněčko stkvěje se.

Na luhu, na pláni
všecko se jinačí,
lahodní větrové
hlavu mi otáčí.

Touhu i starosti,
prach z tvojich šlepějí
rozmetou, roznesou,
do dálky zavějí.

Omladneš, rozkveteš
od paty do hlavy,
spěš! druhé na světě
nenajdeš Šumavy.

NA HORÁCH

Jsem na horách, nač duch se rmoutí?
kdož by to, milý Bože, řek',
že do nebe lze dosáhnouti,
dám-li si pod nohy v té pouti
jen cestovní svůj raneček.

Jsem na horách a nížím hlavu,
jak v posvátném bych chrámě byl,
od říčky hovorného splavu
až tam, kde jedle stojí v davu,
kraj celý v kytku se mi svil.

Jsem na horách — ta vůně luhů,
ten smaragd hvozdů, jezer jas,
ten švehol skřivánčích mých druhů,
to kvítí seřaděné v duhu
a vísky bystřinový pás!

Jsem na horách, kde ňadro pučí,
kde mysl kvete, zraje zpěv,
kde srdce zlatým zvonem zvučí
a duši křídla rostou ručí
a v ňadru stará mládne krev.

Jsem na horách!

HYMNUS.

Pohlížel jsem s horských temen
do své rodné země,
na ráz srdce perutěmi
zašumělo ve mně.

Zašumělo, povzneslo se,
ale jak by mřelo:
v slzách okem roztouženým
čárné ráje zřelo!

Cizích krajů vábnou krásu
pěl jsem písní svěží,
nyní pláču, to-li vidím,
přede mnou co leží.

V moři slunce, v horách ledu
rytmem pccit vzplanul,

uprostřed však země rodné
bez písně jsem stanul.

Část své duše vyzpíval jsem
v nadšenosti slepé,
teď lítosti příval krutý
písním křídla tepe.

Ňadro chví se jen! Však náhle
oko počlo pláti,
a má duše zajásala
hymnus: máti! máti!! —

POCEL.

Jsem s tebou zas, mých zpěvů štědrá knění,
zas z jezer tvých se moje nebe dení,
zas v noci tvé sta zlatých snů mi vzrůstá,
zas vnadu pije zrak a svěžest ústa.

Zas ke mně mluvíš šumotem svých hvozdů
a hořců lazurem a steskem drozdů
a bystřin rokotem a sítí chvěním
a padajících listů ševelením.

O, jak jsem bohat zase — pěvec chudý,
kam kročím jen, tam krása se mnou všudy,
zas jak by srdce orlí peruť mělo,
a vše, co zřím, mně písní líbá čelo.

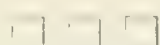
ZÁLETY.

Přišel jsem k vám na zálety,
horské řeky, horské květy,
drobné vísky horských niv,
přišel jsem k vám s žalem v boku,
nevím, od dneška-li v roku
budu zdráv a budu živ.

Přišel jsem v ráj horské víly
pro číš krásy, míru, síly,
do dvorany hrdých skal,
v jejichž oči čaroskvoucí
měsíc bledý, touhou vroucí,
dumavě se zadíval.

Přišel jsem, bych pro úlevu
z hvozdu hovoru a zpěvu,

z jasných zraků lesních vil,
z dívčích lící, z dětských rtíků,
z Laskavce a Srdečníku
prostou kytku urobil.

ŠUMAVĚNKA.

To je naše Šumavěnka,
stěna ráje, český les.
Ach, jak divuplné krásy
Bůh v ty kypré háje snes'.

To je naše Šumavěnka,
velký ráj a malý svět,
kdo ji jenom jednou spatřil,
pokud živ, k ní touží zpět.

To je naše Šumavěnka,
velekněžka českých hor,
její boky — kypré svahy,
skvoucí plesa — její zor.

To je naše Šumavěnka,
svěží boučí její kroj,

její oči — temné splavy,
její vlasy — jedlin chvoj —

To je naše Šumavěnka,
plna zvuků, plna krás,
rozprouděná Vltavice,
perlový to její pás.

To je naše Šumavěnka,
její hovor — ptactva ples,
každé slovo, mladý skřivan,
nesoucí se do nebes.

To je naše Šumavěnka,
její myšlenky — toť květ,
kdo by je chtěl vyzpívati,
pět by musil na sta let.

To je naše Šumavěnka,
žel, že ověnčenou skráň
utepala, zatemnila
perutí svou černá káň.

To je naše Šumavěnka,
žel, že ňadro klove sup,
květy v dravčí hnízdo nosí,
zpěvné ptence mladým v lup.

To je naše Šumavěnka,
pláčem zarosí-li zem,
posévají její slzy
luh pohorský smaragdem.

To je naše Šumavěnka,
cizák opnul její pás;
vyrůstejme na junáky,
urvanou si opnem zas!

BEZ STAROSTI.

Zář v nebi rozechvěná,
z ní vrchům na temena
den skvostné vínky svil,
snět lípy na klobouku
hvozd přešel jsem a louku
a do hor dorazil .

‚Jak je?‘ „Ej, dobře, věru,
v tom horském pološeru!“
‚Proč v cestu jste se dal?‘
„Nu, starosti mě rvaly,
a tu, když ještě spaly,
ven z vrat jsem vyjechal.

Jsem bez nich! Poklid dejte,
až přijdou, neříkejte,

kam zanesl mě krok,
a lžete: — Byl tu v loni,
dnes Bůh ví, kde se honí,
snad přijde na přesrok. —

Však na světě-li zbudu,
rok celý myslit budu,
jak bych je zklamal zas;
už mého blaha dbejte
a lhát mi pomáhejte,
mé hory, prosím vás!“

ROSTU!

Vždy spiatou stéblem povázky
mám na klobouku čerstvou kytku vřesu
a smavé v oku obrázky,
když jako sokol na hory se nesu.

Mám všude samou potěchu,
kam širákem svým svěžesti pln kynu,
když vedro, lehnu do mechu,
a perel zdroj mě pohostí, když hynu.

Mně ubrouskem jsou lučiny,
kraj klobouku mou číší, nebo dlaně,
mou síní kypré bučiny
a horským kvítím malované stráně.

Kdy sklání noc své peruti,
hor pohostí mě chata nízká,

chléb černý vždy mi po chuti,
však zlaté zvěsti slýchám u ohniska.

Než slunce vrchům na skráně
dá rudý vínek z plamenného zlata,
vstříc pospíchám mu do stráně
a všude je má duše krásou jata.

Hle, co těm ptačím perutím
proud bystrý rozdal rosných skvostů!
A zpátky-li se obrátím,
zřím na svém stínu udiven, že rostu.

V SNĚNÍ.

V sny zabrán šel jsem bučinou
sám k pohorskému městu,
tu jako motýl lučinou
hoch přeletěl mi cestu.

Snět jedle v jedné ruce měl
a v druhé kytku máku,
vlas plavý na skráni se skvěl
a hvězdy v černém žraku.

A ze rtů poupat růžových
zněl bez žalu a tísně,
jak zvonkem hrdličkový smích
a skřivánkové písně.

I stojím . . . Bože kde to jsem?
co kmitlo se mi v řase? —
Snad skočilo si úvozem
mé mládí zlatovlasé.

BEZ ŽALU.

Ó hory, hory, moje krásné hory,
jsem u vás zas a žalu prost!
Zde jako nevěsta své do komory
ukládá příroda svůj skvost:
živůtky zelené a modré stužky
a pestře květovaný šat . . . .
a šťastna klesá mechů do podušky,
když jarní sen jí k srdci padʼ.

A sny ty krásné lahodného spánku
tká měsíc v pestrou skutečnost,
když lehkou nožkou lesa do altánku
ten cudné krásy spěchá host;
tu plno líbání a rozhovoru,
až šepotem se chvěje les,
až zlatou hlavou hora vítá horu
a vůni vydychuje vřes.

Tu ze všech koutů spějí svatebčané,
síň nebeská je samá zář,
slz plesná perla na koberce kane,
kouř stoupá skalin na oltář
a podál stojí vážní svědci — hory —
vše kolem drahá milostnost —
ó hory, hory, moje krásné hory,
jsem u vás zas a žalu prost! —

DOMAŽLIČANKY.

Pěkné děvy chová
Šumavička, věru,
každá nad královskou
krásnější je dceru.

Sladce z černých očí
svítí jasné zory,
jako když se na čas
pobleskuje s hory.

Rtíky-li se smějí,
v takém všecko ladě,
jak když rozvije se
růže na zahradě.

Však když zazpívají
řečí sladkozvukou,

tu jako když v jaře
slavíkové tlukou.

Každé slovo zvonek!
Kéž srdéčkem v hrudi
celou Šumavičku
k dávné Slávě vzbudí!

ZASTESKNUTÍ.

Po Šumavě zastesklo si jaro,
odělo se v blankytové řásně,
zlatým slunce paprskem jí píše
na zelenou blanku květné básně.

Píše jí je červánkovou krví,
křišťálové slzy do nich roní,
každý verš je písní skřivánkovou,
každý rým jak drozdí zkazka zvoní.

Každá sloha plna kypré vůně,
plna hvězd a čarovného vzletu . . . .
ach, jen jednu takou věčnou píseň
přál bych sobě zazpívati světu.

ŠUMAVA ZA JARA.

Pohlédněte se mnou v jaře při klekání
do šumavských luhů, úbočí a strání,
když za krásné doby večer déle prodlí
a při slunka pádu příroda se modlí —
divné věci zříte, k nepopsání ladné,
že vám z toho náhle píseň v srdce spadne.
Nasypalať krása na každičkou snítku
na tisíce poupat, na tisíce kvítků,
diamanty luhu, zlato černé stráni,
srdečník a hořec svahovité pláni,
do mladistvých srdcí pro útulnou lásku
z růží svítá hnízda, plná sedmihlásku,
na pokraji lesa stařičkému buku
plné letorosti pěnkavčího zvuku.
Do kapradí skryla ponuré skal stěny,
studánce přinesla štítec vyleštěný,

jezeru plášť krásný, jak ho nebe nosí,
travině a vřesu aspoň krůpěj rosy,
bílé chudobičky zelenému drnu,
pěkné parůženky mladistvému srnu,
pancéř šupinový proudníku a pstruhu,
nebes modré klenbě sedmibarvou duhu,
stařičkému kmeni štíhlorostlé vnuky,
jívám prostovláskám drobných mušek zvuky,
dřínu šedobradci lék pro větve chory
a živůtek bříze pěkný, bělokorý,
skvostné vážce síťky k těkavému letu,
střemše samotářce hrozny plné květu.
Stověkému dubu pás z lýkových pruhů,
proudu horoběžci zátočiny v luhu,
mladé javořině slunka na chytání
na sta otevřených zelenavých dlaní;
pampuliškám duté pod svítilny stonky,
v hrdlo kukavice utěšené zvonky,
mladým borovičkám útlé, žluté svíce,
bílé náprsníčky rodu vlastovice,
pilným hrobaříkům nekované rýčky,
svatojanským muškám malé pochodničky,
motýlům a můrám pláště různých střihů,
kalině a růži políbení z jihu,
dlouhé náušnice lísce u pramenu,
plané hruši v poli úbělovou plenu,

novou v prsou sílu vltavskému zdroji,
vír prostranný v jilmu včel mladému roji,
lípě ukloněné hojné květy v těchu,
bubláků sbor pěkný na myslivny střechu,
suchá stébla k hnízdu pro maličké ptence,
buclatého kluka myslivcově žence.
Vidíte ji tamo onu sličnou paní,
jak svou hlavu zbožně kloní při klekání,
aby ruka Páně v hojnosti a zdraví
štědře žehnala jim v krásném Pošumaví,
aby zachránila na bohaté sněti
zlatá potěšení pro šumavské děti. —

ZMĚNA.

Zas Šumava s hlavy béře
bílé řásně,
zase jaro šepce na nivy a keře
květné básně.

Zase listím tajeplně
šepce hora,
zase růže nebes poutá k bystřin vlně
mladá zora.

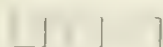
Zase perel miliony
v nivě hoří,
zase dumu v hlavě, plné v srdci tony,
písně tvoří.

VŠE DŘÍMÁ . . .

Noc pláštěm kraj postýlá,
pták v kyprou sedá chvůj,
a na břeh pěna bílá —
nuž, Šumavičko milá,
Pán Bůh tě opatruj!

Vše dřímá jako v hrobě,
jen srdce bije v hruď,
já ukláním se k tobě,
zde — zde mé ruce obě,
jen brzo nám se vzbuď!

ROZHOVOR.

Kdož ti, Šumavo má,
jitro-li se dení,
skráně otrněné
zlatem orumění?
Kdože by to činil,
než červánek zlatý,
krásu sypající
na luhy a chaty.

Kdože ku potěše
líbá rosu s očí?
Slunko žhavým retem
z oblaku-li skočí,
rozhlédne se kolem,
zlatem dolů tryskne,
vřelé políbení
na čelo mi tiskne.

Kdože, moje milá,
temnou kadeř splétá?
Smutná meluzina,
do kraje-li slétá,
poletuje, těká,
naříká a pláče,
v sluj že zvěř pospíchá,
v hnízdo plaché ptáče.

Kdože, moje drahá,
pěkné nožky myje?
Bystřina, jež stříbro
v skalnou pánev lije;
a ten milý vánek,
v habří-li se vzruší,
soucitným svým dechem
líbá je a suší.

Kdože, krasavice,
zrcadla ti staví?
Kdož jiný, můj milý,
nežli jasné splavy.
Z těch se v ústret všemu
živá krása prýští,
žel že mně je často
černá bouře tříští!

Kdože, černobrvá,
krásné oči nítí?
Svatojanské mušky.
skryty v drobném kvítí;
za májové noci
tak mi zrakem srší,
jako při slunci-li
drobné perly prší.

Kdo pak tě, má kněžko,
večer v roušku skrývá?
Jezerní ta panna,
věrně starostlivá;
kryje mne a chrání
stále bez ustání,
večer přichází vá,
prchá za svítání.

Kdo pak, paní moje,
na roušky ti přede?
Aj, rusalky šedé,
které jeseň vede;
což jsi neviděl jich
ruče jak a hbitě
lesem natahují
hebce tkané sítě?

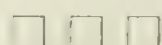
Kdože, parádnice,
živůtek ti robí?
Ta, jež svěžím mechem
staré buky zdobí:
vesna čarodějka,
vždyť i do netřesku
jemné květy sype
na skalnatou stezku.

Kdože ti, má snílko,
kolébavku zpívá?
Ukypřelé boučí,
jedle takt mu kývá;
ten večerní soumrak
hledě skrze mlází,
tisíceré hvězdy
v jarní sen mi hází.

A kdo, čarodějko,
ze spánku tě budí?
Cizí řeč a výskot,
bodajíce v hrudi;
jen když od vás někdo
k mým se prahům vrátí,
pro důvěrný hovor
s ním nemohu spáti.

Řeč tu čarozvukou,
plnou krás a vděku,
jakou slýchala jsem
za dávného věku,
jakou slýchala jsem
v potěše i trudu —
kdy, ach! kdy ji zase
denně slyšet budu?

Kdy že slyšet budu
z malinových retů
písně plné slunce,
zkazky plné květů?!
Kdy mi zahlaholí
zpěv ten z každé chatky.
Kdy mé časy mladé
vrátí se mi zpátky?!

KRÁLOVÁCI.

To jsou ti chlapci z Šumavy,
stateční od pat do hlavy,
krásní jak hlazené zlato,
nech by jim úkor pěstí vlád',
oni jsou věrni napořád;
Pán Bůh jim požehnej za to!

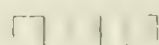
Což jsou to chlapci ztepilí!
Jak by se slunka napili,
radostí září jim zory;
klobouček s pérem sokola,
kvítí a stužky do kola —
zdobí nám velebné hory!

Což jsou to chlapci bujaří,
jak když se doubci udaří

vlahou a slunéčkem v lese,
nadšení plane na líčku;
připnou-li k boku šavličku,
poroba strachem se třese.

Což jsou to chlapci junáci,
všecko se po nich obrací,
všecko je na nich jak z květu;
Pán Bůh jim z věčné úrady
pokraj té české zahrady
kvésti dal na podiv světu!

To jsou ti chlapci z Šumavy,
stateční od pat do hlavy,
krásní jak hlazené zlato,
nech by jim úkor pěstí vláď,
oni jsou věrni napořád;
Pán Bůh jim požehnej za to!

SKROVNÝ DAR.

Šumava se probudila,
něha svítá ze zornic,
pták jí zpěvem, kvítí dechem,
perlami jde řeka vstříc.

A co já dám sličné kněni?
Píseň? ach to skrovný dar:
drobná krůpěj spadší rosou
krás pověčných u pohár.

Kdo ji pozná utajenu
v moři nekonečných něh?
Zhyne zlatou muškou v slunci,
zhyne jako v bouři dech!

NA ÚSVITĚ.

Kraj v šedé páře tone
a teplý vane jih,
za kapkou kapka klone
v mech s větví bukových;
svou jedle hlavou kývá,
snět kyprou tříbí klen,
a pěnkavice zpívá,
že svítá pěkný den.

Už Stěna závoj snímá
a Boubín čapku smek',
jen mlha ještě dřímá
na úzkém loži řek;
však do zakletých tváří
ji panic líbá — jih,
až skvoucí duhou září
v křišťálových krůpějích.

Kraj celý protkán žitím:
mdlým svitem tmáně dřev,
luh rosou, dětmi, kvítím
a žárem orlí krev:
vřes skála čeká pustá
a stéblo zlatý klas,
a celot dívčí ústa
a ňadro píseň zas!

SOUMRAK.

Na čele hvězdu spěchá večer s hor,
svou hlavou zelenou mu kývá bor,
a bystřeň, ana se skaliny slétá,
déšť skvoucích perel na cestu mu metá.

Čím, příteli můj, já tě vítat mám?
Chor zavítal jsem k horským dolinám,
a moje píseň teď tak divně zvoní,
jak bouř, když sutky v okna chrámu roní.

Však což ti píseň jedna v krásách těch,
kde Šumava jich sta má na ústech,
že hoří hruď a rosa kane z očí?
Bláh, kdo ty písně v slova přetlumočí!

STESK ŠUMAVIN.

Šumavičko milá,
proč jsi zasmušilá?
Ošuměla's právě,
od paty až k hlavě.
Kde ta krása tvoje
s vínkem kypré chvoje?
Kde horského ptactva
plesající roje?

Pověz, moje zlatá,
družko, ňadru svatá,
v kterém světa díle
krása tvá té chvíle?
Zjev mi pro útěchu
všecko, co tě bolí,
snad z těch drobných vzdechu
píseň zahlaholí.

„Přišli na mne v rázu
s hor nevlídných srázů
vzdorní seveříci;
ostrou sekeřicí
s bouří hrůzozvukou
do srdce mi ťali,
zbojnickou svou rukou
větve polámali.

Větrnými svisty
strhali mi listy,
jedlí tuhé kmeny
vzali ve své pleny.
Času ruch to zlého!
Sotva prales znáti,
přes kmen otce svého
synek kmen se kátí.

Přes synka, viz všade,
slabý vnuk se klade,
přes vnuka, dřív svěží
stromčí dítko leží;
staří ve spod tlejí;
v času věčném reji
mladým u Vltavy
— porubali hlavy!

I má bystrá řeka
pochvistu se leká:
kde dřív proudila se,
nevytéká zase;
tajně se jen sbírá
jako dcerka sirá,
v náruč sestru béře
nevěrnou — a zmírá.“

VEČER.

Hvozd oněměl; noc k mým už nohám sedá
a v hrůze velebné svou šíji zvedá,
plášť černý spíná sponou půlměsíce
a v mračné skrýši chladnou rukou hledá
šperk hvězdný do své kštice.

Sny na vzpomínek křídlech k hlavě letí;
ó, pojďte, pojďte, bludné moje děti,
mé srdce dávno s vámi mluvi chtělo —
ó, spěšte, ovíjejte květnou snětí
mé zadumané čelo.

ZNĚLKY ŠUMAVSKÉ.

I.

Mlhou kryta spěchá ze Šumavy
kněžka noci, tajeplná paní,
její slzy kvapném v ubíhání
zaleskly se na osinách trávy.

Ukryla se. Ve slz úsvit hravý
ranné slunce s kyprých temen strání
zlato vrže štědrou svojí dlaní,
jež se rázem v pestrou duhu taví.

Nad zvlněným setím skřivan zpívá,
nad bučinou mladý sokol krouží,
sosna sosně černou hlavou kývá.

Pěnkavice z hnízda vzlétnout touží,
orel vzhůru ve blankyt se dívá,
zvedá se a do nebe se hrouží.

Člověk křídel prost! O, jak to souží!

II.

Doubravino, míru skrýše ladná,
v níž mé ňadro jako niva zkvítá,
lupením tvým slunce vábněj svítá,
žalost v srdci neozve se žádná.

Sterých tvojich ramen zeleň vnadná
věnec smíru bolné duši splítá,
vše zde líbeznými slovy vítá,
sladkou touhou hruď se znítí chladná.

Srdce pohádky a snové bledí,
zahynulých chvílí drobné zvěsti,
v koutku ňader utuleny sedí

Mýtinou jen cestu sobě klestí
mladá srnka; dlouho na mne hledí
a zas prchá, bujnou plesá trestí.

Není to snad píseň, vše mé štěstí?

III.

Jako ze sna Šumava si vzdychá,
dávná báj jí starou hlavou chvěje,
jižní vánek milý chlad jí věje,
pták na hnízdě pípne — a je zticha.

Hnědé sovy krvelačná pýcha
na štít bleskem zryté skály spěje;
zrak můj zří, jak měsíc pršky seje
na omšené stráně, plesa lichá.

Sním a dumám. Náhle z houštin svitu
rusalek roj kvapí zlatovlasý,
lehkou nožkou tanče na pažitu.

Kolem ladných boků květné pasy,
sladký půvab v hravém tance kmitu —
svatojanské slaví bodokvasy.

Jednu znám. — Ó kde jste, mladé časy!

IV.

Viz, jak nebe milé na zem zírá!
Ach, ten skvostný věnec kyprých hor,
lesův, niv a bystřin rozhovor
v srdci tklivém u píseň se sbírá.

Na pažiti leskou rosu stírá
brouček v zlatohlavu, malý tvor,
pak své krovky zvedna spěchá v bor,
stopa jeho leskne se, než zmírá.

Lze říci mi: Po mně někdy taky
zlatá stopa u potomků vzplane
před slednými v šero hrobu zraky?

Méně jsem než list, jenž jarem vstane!
Lze mně písní zápoliti s ptáky?
slzou citu s leskem rosy rane?

Však kdo zpívat musí, nepřestane!

V.

Ve březině na varhany hraje
chladný sever, olše žalmy zpívá,
černou hlavou jako taktem kývá
bujná jedle lesa u pokraje.

V mysli se jí rojí steré báje,
sotva tuší, že již zima sivá
bílé jíní na břeh bystřin vsívá,
že chléb horalův již nedozraje.

Což ta hrdá jedle síly sporné!
Ona nikdy chudší nestala se,
nechladlo jí tělo bělokorné.

Nezhyne též olše, zbují zase,
ale život chudých v půdě vzdorné
zničen ve stéblech i v krátkém klase --

Píseň pěvce ve sklopené řase.

U HORSKÝCH SRÁZŮ.

Jak miluju vás, horské srázy,
jak volný zde mých prsou dech,
má duše po vás jako po stupněch
do ráje svého snění vchází
a dumným čelem z končin těch
hvězd jiskry dolů hází.

Zde v žití svého pestrém hoři
zas k srdci tisknu celý svět,
vzdech rozvíjí se v outlý písně květ,
v němž rosa útěchy se noří
a rubínem je v pylu hned,
hned diamantem hoří.

LESNÍ NOCI.

Něhy plná, čarodějná,
vábná noci lesní,
kdož se v různé tvoje krásy
prostodušně vesní?
Kdož je může vyzpívati
skrovným písně slovem?
Vázneť srdce zadumané
ve skvostu vždy novém. —

Kdož tě může vylíčiti
na bělostné blance,
kdo můž' v skrovné řádky vtěsnat
krás lahodné stance,
kdo můž' srdcem obsáhnouti,
co tvé ňadro chová,
kdo tvé sladké šepotání
v zvučná řadit slova?

Kdo můž' žárem zpěvné duše
přizdobiti tebe?
Kdo předstihne svitem čela
zázrak tvého nebe?
Ty jen, když jsi nad jezerem
lesklou peruť zvedla,
hvězdami bys bezpočtými
vlastní krásu shlédla.

ODPOČINEK.

Pěkně se to odpočívá
u jezera pod kapradím,
ani vám tak nelze, věru,
páni v křesle, duši vsadím.

Já pozírám do jezera,
nebe z něho na mne zpátky;
Bože, co tu drobných zvěstí,
co tu zlata na pohádky.

Sny, jež hlavou prolétají,
jako perly k perlám řadím,
a svět v srdci roste, roste —
králové! nuž, já se vsadím!

HVĚZDA.

Mrak temný zvolna z horských vrchů stoupá,
svá černá křídla v tuni nebes koupá,
dne vyjasněné líce jimi halí,
že dechu ztajil až les rozespalý.

Tma kryje zem, strom tajemně se třese,
pták ručím křídlem do hnízda se nese
a z ukrytého bujným větvím drnu
srn táhlým hvizdem tesklív volá srnu.

Sám v horách stojím, v rozsedlině skály,
mé ňadro zdouvá se a čelo pálí,
tma kolem kol, leč v duši mé se jasní,
bouř spřádá myšlénky k své nové básni

Již slyším v dálce veršů stopy pádné,
má chví se hruď, leč úhor čela mládne,
z mých ňader prchá všaká strachu tíseň,
a v srdci hvězdou jasní se mi píseň!

NA BOUBÍNĚ.

Na Boubín cesta bohatou strání;
hle, prales: čárný skvost!
V srdci to hoří, buší to v skráni,
ach, jaká posvátnost!

Stihnu-liž myslí hovory chvoje?
Zda mechu tajný ruch?
Neruště věkův, kročeje moje,
zde zjevil se mi Bůh!

V BOUBÍNSKÉM PRALESE.

Jižní vánek horám pozdravení snes',
teplý oblak sype perly ve prales,
v skrýši nejvábnější s mohutnými vzrosty,
příroda kam v strachu zanesla své skvosty,
by jich démon žití křídly nerozness'.

Což je krásnějšího nad útulek ten,
Šumava kde posud sní svůj prvý sen,
kam se plachá mysl slétnout neodváží,
posvátná kam hrůza všecky vchody stráží,
jásavé kam slunce hledí kradmo jen.

Tamo na příč stezky padlý velmož leh',
z něho zrodivše se jiní klesli v mech;
bojíš-li se smrti, nepřistupuj blíže,
v ňadru svém tě pohřbí ono lesní kníže,
jemuž blesk sjel v prsa, jich však nezažeh'.

*

Světlice, hle, kostra, žebro každá snět,
žití zbavily ji déšť a sněhu vzlet,
jakby z hrobu vstala, stojí. bouře snáší,
snad že hvozdem bloudí, živé obry straší,
slyšíš? kterak sténá zelený jich ret!

Zda tam kapradi té vánek nerozchvil?
Či jest milou skrýší polekaných vil,
jež v měsíčné záři na rozkvetlém luhu
chorovody vedou v ladném čarokruhu,
z něhož je muž lesní vzdechem rozplašil?

Chvíš se, volati chceš; mocně tepe hruď,
tmáň ti prstem hrozí! Ticho, ticho buď!
Nevyplaš mi drobných pohádek, mých dětí,
právě ukryly se v houští černých snětí,
nemluv, tichou písní modlitbě se vzbuď.

KLAM.

Viz, prales — věčná klidu říš!
Kmen o kmen větve spírá,
tvář pozvedám — vše temno výš,
zrak nebe nedozírá.

Zde není ho! — O jaký klam
skráň potírá a trudí!
Spíť za vrcholky stromů tam
a v ňadru se mi budí.

VZPOMÍNKA.

Ve zbytcích pralesa, kde svěžest dýšu,
tu malou zkazku oběma Vám píšu,
a nevím, je-li zrak muj vlahou zrosen
a nebo slze jedlí jsou a sosen.

A zdá mi se že zřím Vás v dálce obě,
jak pod večerem tulíte se k sobě
a v rudé knize v matné lampy záři
do stárnoucích mi pohlížíte tváři.

A zdá mi se, že jako v tužby muce
své v jedno sepialy jste bílé ruce
a modlíte se, dceruška i máti:
O Bože, dej, ať zdráv se domů vrátí.

POHLED S BOUBÍNA.

Na luhy a keřu hlavy
úsměv padl zelenavý;
nade skrání lip se tísní
drobné zvonky ptačích písní.

A já do té ptačí říše
stoupám hlavou výš a výše;
přes koberce luk a polí
s Boubína zřím do údolí.

Hora k hoře v náruč běží,
u nohou jim vísky leží,
ve prostřed se chrámek pyšní
a chýž každá starou višní.

Jsou to chatky v prostřed setí,
nebo hračky malých dětí?

Je to kostel na poříčí,
nebo stánek trpasličí? —

Skřivan, ve vzduchu jenž nyje,
celý chrám ten křídlem kryje,
rázem by ho strhla noha,
to že stan je Pánaboha?

Divno! mně v té poušti prosté
větší kaple v srdci roste,
myšlének je svatých plna,
zpěvem každá vzduchu vlna.

Popěvek můj volá zvonem:
pojďte honem, pojďte honem,
zde je síla, svěžest, krása,
naučte se, jak se jásá!

VÝCHOD SLUNCE.

V horách noc jsem probděl, hlavy prchá sen,
rád bych býval zvěděl, jak se budí den:
rázem touha moje lesní cestou chvátí
po jezerním břehu, horském po úpatí
na temeno skály teplou nocí ven.

Sedím, odpočívám, rád jsem tomu byl,
že jsem mladé jitro záhy obelstil;
a již oko moje do oblak se noří,
kol nich zlatořásná obruba se tvoří,
jako u motýla skvoucí pláště pyl.

Zachvěl sebou oblak, jiskry vrhal výš,
jako plivník žhavý, opouštěje skrýš;
pojednou tu vzhůru zlata proudy vrže,
jako rozšuměný pramen skalní strže,
nesší diamanty v rusalčinu skrýš.

Již se oblak nítí rudým zápalem,
chvěje se a blýská, vzhůru — tam i sem,
kol z ryzího zlata, uvnitř jako z krve,
lesklý kov svůj rychle mění na ostrve,
na chvějící šípy, padající v zem.

Skvoucím ohněm plane ranní nebes svah,
sivost skal a strání vzplápolala v nach,
zdivené mé oko, oslepené skorem,
zří, jak nový svět se tvoří nad obzorem
něhozvukou písní citu na vlnách.

Plamenem hle zžato údolí a stráň
rubínovým skvostem věnčena je skráň,
a s té čelky k zemi skvostná prší krása,
na listech se leskne, celý vesmír jásá,
deštěm drobných perel zachvívá se pláň.

Udivené oko vidí v nebi plát
purpurného slunce žhoucí majestát,
ejhle! zlatý koráb světům život nese,
ptactvo písně zpívá v pláni, luhu, lese:
Vítej, živiteli, na sto tisíckrát!

JASNO.

V zlatohlavu výš a výš
stoupá slunce vzhůru,
skřivan jásá v poli již,
nebe ztrácí chmuru,
perlou zdoben každý stvol
jaká milá cesta:
pozdrav Pánbůh kolem kol
dědiny a města!

Vede stezka houštinou,
noha v mech se noří,
sosny kyprou paží mnou
nevyspalé oči,
a já si jich nevšímám,
výš jdu, blíže k nebi,
slunečný kde vínek mám
na prokvetlé lebi.

Hledím kolem: vrch i luh
zdoben zlatou řásní,
země kvete, zlatý vzduch
pln je ptačích básní;
z dálných hvozdů voní to,
v polích se to tísní,
a v mém srdci zvoní to
nekonečnou písní.

VŠECKO ZČAROVÁNO.

Den zjasnil se. Ó, jaké krásné ráno!
kol do kola je všecko začarováno,
že radostí mi v srdci hoří krev;
má ruka v kytku trhá pestré květy,
mé oko zlatých mušek hravé vzlety,
a sluch muj ptactva hovořivý zpěv.

Zde srdci plná slastí číš je dána;
radost je v pěnkavice začarována,
žal ruzný v prchající hejno strak,
a mezi tím, co v skrovnou písní řadu
ten srdečník zde do zápisku kladu,
zří na mne srnka, hvězdou každý zrak.

Vše změněno, vše slunečné se jasní,
vše zdobí se, vše učiněnou básní.

Vše kolem pučí z tajných země sil —
vše vkouzleno jest v tvářnost jiných světů
i já jsem z poutníka se ve poetu
čarovným proutkem krásy proměnil.

PAMÁTKA Z POUTI.

Nuž dále na ty modré hory,
tam šumí krásy plná číš,
a posloucháš-li ptačí sbory,
i zpívati se naučíš.

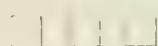
Zde peněz mnoho třeba není,
les velmi hostinný je pán,
a Šumava, ta milá knění,
dá za klobouk ti encián.

Chýš v cestě dá ti skývu chleba,
a vody čišku pramen luk,
tak najdeš, čeho k žití třeba,
a zkypříš jako s jara buk.

Co duch tvůj takto cestou sklidí,
to do srdce neb torby skrej,

leč u hodných-li staneš lidí,
svou píseň darem zazpívej.

Tak dělám já — ač peněz málo,
přec nastřádal jsem toho dost,
co studentský jen kousek stálo,
já koupil za to zkušenost!

U VÍTKOVA KAMENE.

Šíří slunce křídla paprsková,
staré srdce omládá mi znova,
s rozvaliny na Tomášské hoře
v českých krajů zírám kypré moře.

Sivý oblak letí nad mou skrání,
znylou duší sivé vzpomínání;
zádech noci s větví stromů klone,
slunce v modru, země v slunci tone.

Lehkým křídlem v líce jih mi věje,
oko slzí, srdce mi se chvěje,
ve nádherné mysl tone kráse,
jakby kouzlem paže rozstírá se.

Rozstírá se, šíří nevědomky,
vine k srdci nivy, hvozdy, chlomky;

ňadro zachvívá se, hoří, dme se,
slza v oku žasnoucím se třese.

O, jak čarovná jest ona země,
každá krůpěj krve jásá ve mně —
a jak krásu nebes zosobnělou
na srdce ji vinu celou — celou!

POHLED DO KRAJE.

Zadívám-li se večerem
v ty naše pohorské kraje,
hoří to v ňadru, buší to,
zvučí a zpívá a hraje;
oko mi sálá radostí,
v ruměn tvář halí se bledá,
a moje drobná písnička
na křídlech vzhůru se zvedá.

Pěkné je české podhoří,
vesnička přítulná hezká,
bystřina, jež jí probíhá,
radostí do rukou tleská;
každý strom v sadě obalen
květem a ptačími sbory,
kolkolem mile smějou se
lučiny květnými zory.

Krásny jsou naše dědiny,
láska má v ústret jim kluše,
nad jejich poli vznáší se
skřivánkem pěvcova duše;
jen mi ji pro Bůh neplašte,
častěj-li večer zde prodlí:
zazní-li píseň dědinám,
za celý národ se modlí.

POTKÁNÍ.

S lehkou písní v těžké hlavě
stoupám s vrchů chatám vstříc,
v tom mi v ústret letí právě
hnízdo mladých pěnkavic.

Pěnkavice, děti zdobné,
pěkně se váš hlouček vznes';
kéž ty moje písně drobné
mohou s vámi ještě dnes!

Kéž jim volno vylétnouti
v širý kraj a v širou zem,
těšit oněch, již se rmoutí,
ladných zvuků pocelem!

BLOUDĚNÍ.

Půl dne jsem šel, ba skoro den,
a nelze vyjít z lesa,
již soumrak zabral hory v plen
i bystřiny a plesa.

Kam přijdu asi nocí tou?
Hle, stranou v bujném smrčí
pod jívou starou, hrbatou,
chýž nizounká se krčí.

Čas spolu s kouřem, vpřed i vzad,
v jakémsi divném spěchu,
vše začadily napořád,
i podkrovec i střechu. —

Dnes dále nelze, nebuď bloud,
vždyť mdloba v chýžku nutí,

noc venku, tady pouze čmoud —
i šel jsem dovnitř s chutí.

Jak z venku bok, tak vnitřku strop,
vše začazeno kolem:
trám, dveře, židle, truhly, sklop,
i lid za prostým stolem.

A sotva všetečný můj zrak
vstříc oněm lidem letí,
zřím, že i začazen je tak
zor roztomilých dětí.

A ve prostřed ten andílek,
s tím vábným smíchem v líci,
má oko, že jsem se ho lek',
proč, nelze ani říci.

Co zřel jsem v Šumavě, co znal
od několika roků,
co tušil jsem, co stopoval,
vše bylo v onom oku.

Šumavské noci jsem se bál,
leč horší je to v síni!
To jsem se špatnou cestou dal,
však kamo ještě nyní?

Svou tvář jsem pláštěm obestřel,
v kout sednul v síně stranu —
já nevím, snil-li jsem, či bděl,
leč bloudil přec až k ránu!

Když na to nyní pomyslím,
až hlava mi se točí...
tak může zmámit horský dým
a hloubka srnčích očí!

TĚŽKÉ LOUČENÍ.

Na skalním útesu
pěnkava jásá,
bystřinou od lesů
pospíchá krása,
od stébla ke kmeni,
od rosy k plesu —
ach, jak to loučení,
Šumavo, snesu!

Z ponuré skaliny,
z chatrče prosté,
z jahody, maliny
popěvek roste,
ze zrnek pískových,
z perliček trávy —
odlesk tvůj v prsou mých
duši mi stráví.

Loučení, těžká věc,
srdce mi dusí,
otálím; škoda, přec
jednou být musí:
život mne vyhání
z rajského kouta —
peruť mám na skráni,
na nohou pouta.

JAK BŮH RÁČÍ.

Jaro prchlo doubravou,
jeseň kvapí boučím —
třetí rok, má Šumavo,
s tebou již se loučím,
loučím se a chodím zpět —
každým rokem nový květ
s kytkou písní sloučím.

Byl jsem šťasten v klíně tvém
jako chasa ptačí,
usedne-li ku zpěvu
třeba na bodláčí;
stárnu — spatřím-li tě as?
Dech se krátí, řidne vlas —
nuž jak Pán Bůh ráčí. —

Nebude-li hlava má
v temném dřímat rovu,
o svou berlu poutnickou
podepru se v novu;
a já vím, že písní jas
obalí ji květem zas
jak hůl Aronovu.

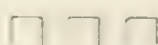

S PÁNEM BOHEM.

S Pánem Bohem, Šumavičko,
s Pánem Bohem buď,
žil jsem s tebou krásné chvíle —
tím, co jsem zde prosnil mile,
jinou potěš hruď!

Sprahlým podej pohár rosy,
chmurným slunný plášť,
chudým hojnost velkolepou:
různé strasti, jež je tepou,
zaplaš navždy zvlášť!

Všednosti a lhostejnosti
každé srdce zbav;
milou něhou svého dechu
vůní luhů, šeptem mechu
drahou vlast mi zdrav!

OBSAH.

	Str.
Věnování	7
Hořec a srdečník	9
Hory	11
Stesk	12
Volno!	14
Vzkaz	16
Dar za dar	17
S Bohem	18
Stezka	19
Nevybírej	20
Čarodějka	22
Zvědavec	23
Cestou	25
Průvodkyně	27
Vysoké učení	28
Prší	30
Přece jat!	32
Památkou	34
Každý stupněm	36
Volání	38
Na horách	39

Str.

Hymnus 41
Pocel 43
Zálety 44
Šumavěnka 46
Bez starosti 49
Rostu! 51
Ve snění 53
Bez žalu 54
Domažličanky 56
Zastesknutí 58
Šumava za jara 59
Změna 62
Vše dřímá 63
Rozhovor 64
Královaci 69
Skrovný dar 71
Na úsvitě 72
Soumrak 74
Stesk Šumavin 75
Večer 78
Znělky Šumavské 79
U horských srázů 85
Lesní noci 86
Odpočinek 88
Hvězda 89
Na Boubíně 90
V boubínském pralese 91
Klam 93
Vzpomínka 94
Pohled s Boubína 95
Východ slunce 97
Jasno 99

	Str.
Všecko zčarováno	101
Památka z pouti	103
U Vítkova kamene	105
Pohled do kraje	107
Potkání	109
Bloudění	110
Těžké loučení	113
Jak Bůh ráčí	115
S Pánem Bohem	117

